

ÜKS

Evie Bowes tippis lühikeste ettevaatlike sammudega mööda kõnniteed, millele sõelmete puistamist polnud Yorki linnanõukogu vajalikuks pidanud. Kuigi kell oli alles pool kuus, oli pimedaks läinud juba rohkem kui tunni aja eest. Detsembrikuu alguse hämarus ja sügavsinise talvemantli kapuuts aitasid oktoobris näkku saadud haavadest jäänud arme möödujate eest varjata. Jääl sõitmiseks piisavalt karmide rehvidega ratastel ratturite ja sooja saamiseks ühe koha peal hüppavate koeraga jalutajate silmis oli Evie vaid järjekordne jõulueelses külmas kõssitav inimene.

Kuigi juhtunu tundus ebareaalsena, olid armid tõestuseks, et kuue nädala eest oli mõrvar Evie tõepoolest röövinud. Arst oli soovitanud Eviele armide varjamiseks mõeldud silikoonlappe, aga tema ei näinud küll, et need midagi muutnud oleks. Vastavad meikimisvahendid olid enamjaolt kenasti abiks, ent isegi nii nägi ta meelekohal ja lõuajoonel inetuid nahapaksendeid. Kõige selle tõttu ja ka sellepärast, et päevas juhtus ette päris mitu suisa avalikult vahtijat, oli Evie hakanud pimedust oma sõbraks pidama.

Keerates paremale, jõest eemale viivale Ouse View Avenuele, silmitses Evie külmas taeva poole kerkivaid hingeõhupilvekesi. Hoolimata juhtunust ja sellest, et oma nägu tundus talle võõras, oli tal hing sees ning see tähendas siiski midagi.

Ta lähenes mööda jalgrada majale number kolmteist, mille välisust kaunistas naeratama panevalt lopsakas roheline pärg, ja koputas uksele. Järgnes tavapärane edasi-tagasi kangutamine, kui

ta parim sõbranna ust selle ülemäära tihkelt istuvast raamist välja püüdis tirida.

„Evie?“ kostis teiselt poolt Kitti hääl.

„Süüdi!“ hõikas Evie vastu.

„Anna sellele jalaga, ole nii kena.“

„Hea küll,“ kostis Evie. „Üks, kaks, kolm.“ Ta andis uksele alanurka müksu, mis aitas selle lõpuks lahti teha, ja Kitt ilmus nähtavale. Ta oli oma punased juuksed plettinud pikaks, õlgadel siuglevaks palmikuks. Kunagi oleks Kitt sellisel kellaajal alles tööriietes olnud, kuid viimase kuu jooksul oli ta õppinud pisut lõõgastuma ning seetõttu kandis teksaimitatsiooniga retuuse ja lohvakat dressipluusi kirjaga „Mis juhtub raamatukogus, sellest mujal ei räägita“.

„Eks me vist vähemalt või kindlad olla, et ükski ringi hiiliv ebasoovitav isik meid ei ohusta,“ märkis Evie. „Sest ega nad meid kätte ei saaks, isegi kui püüaksid.“

Kitt lõi käe puusa. „Kui sa kavatsed nalja teha, siis võid sinna-poole ust jääda.“

Tehtud alistumises käed üles tõstnud, astus Evie Kitti elutuppa ja langetas kapuutsi õlgadele. Kui silmatorkavad ta armid nüüd olla võisid, kui pimedus neid enam ei varjanud? Tuba oli piisavalt hämar, seda valgustasid vaid kaminasimsile veetud valguskett, kaminas põlevad puud ja kaks väikest lampi. Evie kõõritas sõbranna poole, mõeldes, kas Kitt taipas, kui tundlik ta oma uue väljanägemise pärast on. Ta ei süüdanud Evie tülles enam laelampi.

„Kas sa ei võiks lasta inspektor Halloranil oma ust üle vaadata?“ küsis Evie. Ta nõõpis mantli lahti, paljastades retrorõivaste poest pärit lehemustrilise A-lõikega seeliku ja sinepikarva kardigani, mille ta pärast töö lõpetamist ilusalongis selga oli pannud.

„Me, ah... võtame... seda... asja... tasa... pisi,“ ähkis ja puhkis Kitt jälle ukse kallal kangutades.

„Ja siis?“

„Ja siis seda, et me pole veel suhte „kas sa oleksid nii kena ja viskaksid mu välisuksele pilgu peale?“-staadiumisse jõudnud.“

Evie kihistas naerda. „Mina olen küll muud kuulnud.“

„Ära hakka.“ Kitt surus huuled kokku, just nagu püüdes naerast eemale peletada. „Ja palun kas sa lõpetaksid tema kutsumise inspektor Halloraniks? Ma ei tea, miks see sinu meelest naljakas on.“

„See on ju ta nimi...“

„Mitte sõprade keskel.“

„No ma ei saa teda ju Maliks kutsuda.“

„Miks mitte?“

„Sest ma olen kuulnud sind seda ütlemas.“

Kitt kirtsutas nina. „Mida see peaks tähendama?“

Evie ristas käed rinnal ja vaatas sõbrannale otsa. „Tema nime lausudes muutub su hääл puha kähedaks ja sa justkui... mähid kõik häälikud oma keele ümber.“ Ta tasandas hääлт, just nagu võiks keegi neid pealt kuulda. „See kõlab nagu midagi siivutut.“

Kitti põsed lahvatasid punaseks ja ta laksas sõbrannale mänglevalt käsivarre pihta. „Jäta juba kord järele. Ma pole elus midagi nii tobedat kuulnud.“

Evie istus jätkuvalt endamisi naerdes oma lemmiktugitooli. Kohemaid meenus talle, kui raske on pärast enese sisse seadmist sealt jälle lahkuda. Tal polnud aimugi, kas mugav oli tool ise või aitasid selle mugavusele kaasa tule lähedus ja seltskond, kuid ta kahtlustas viimast. Tema kõrval mängis Kitti must kass Jago kana praadimist: vedeleda leekidele võimalikult lähedal, ilma et kärs-sama läheks.

Evie hingas sisse praeahjust levivat küpseva juustu aroomi ja tal tekkis tunne, et läheb näljast lõhki.

„See lasanje lõhnab oivaliselt,“ tähendas ta. „Lõunasöögist on terve igavik möödas.“

„Mida sa sõid?“

„Supermarketist ostetud salatit,“ kehtitas Evie õlgu.

Kitt läks turri. „Ma ei saa aru, kuidas sa seda suudad. Eriti külmal talvapäeval. Praegu pole salatiilm.“

„Sinu jaoks pole kunagi salatiilm,“ tõgas Evie.

„Õnneks pole selleks vajadustki. Mina pole see, kes väidab, et tal on tarvis suruda end lõpututesse retrokleitidesse, mis pärinevad ajast, mil inimesed sõid keelt ja loomamagu ja leiba praerasvaga.“

„Ma tean, ma tean, olen seda monoloogi ennegi kuulnud,“ lausus Evie, soovides sisimas, et süsivesikud poleks tema elus luksusasjaks.

Kitt kadus kööki, pomisedes midagi ilustandarditest ja feminismist, ning naasis sealt hetk hiljem kahe lasanjet kuhjaga täis taldriku ja küüslaugusaiaga. „Ole lahke.“

„Olen ma sulle kunagi öelnud, kui palju ma sind armastan?“ küsis Evie, vaadates taldrikutelt kerkivat auru vesisi sui.

„Ma arvan, et peaaegu lõputu pilkamise vahel on seda vast paar korda ette tulnud,“ vastas Kitt, asetades taldriku Evie tugitooli kõrvale lahtikäivale lauakesele. „Ütle, et sa jood koos minuga pisut veini?“

Evie kallutas pead sõbranna poole. „Täna on alles neljapäev. Varajane nädalalõpp?“

„Seda mitte, aga ma veetsin täna pärastlõunal kolm tundi eelarvekoosolekul... Michelle'i juures,“ kostis Kitt.

„Minu meelest sa nagu ütlesid, et ei lase tal enam endale naha vahele pugeda?“

Kitt mossitas huuli. „Kolm tundi. Kolm pikka tundi.“

Evie naeris. „Olgu peale, vala mulle pokaalike. Mõned su parimad hetked toimuvad siis, kui sa krihvis oled.“

Kitt ohkas. „Mul pole plaaniski krihvi jääda ja ma olen kindel, et seda väljendit pole kahekümnenda sajandi algusest saadik kasutatud.“

Evie vaatas üksisilmi tulle ja naeratas. Vanamoodsad sõnad – üldse kõik vanamoodne – pakkusid talle seletamatut naudingut.

Võib-olla selle pärast, et minevik tundus alati lihtsam kui käesolev hetk.

„Kuule,“ hõikas ta kööki, „sa võiksid ehk Michelle’ile mingi auhinna anda. Äkki „Maailma tusameelseim boss“?“

„„Kümnendi kõvermokseim krillija“? Selle paneks ta ilma võistluseta kinni,“ ütles Kitt, saabudes tuppa kahe pokaaliga, milles kõige tõenäolisemalt oli Pinot Grigio.

„Sul on säherduse bossiga nagu Diane tohutult vedanud,“ märkis ta. Diane’ile kuulus Karikakrapärja ilusalong, kus Evie massaažiterapeudina töötas.

„Jah.“ Evie ohkas ja rüüpas suure sõõmu veini. „Ta on minu vastu kena olnud.“

„Tõsi on, et kui sind kuue nädala eest mõrvas süüdistati, ei tormanud ta su kaitsele, aga ei kõrvaldanud sind ka töölt ega vallandanud sind. Mida ta oleks võinud teha.“

Evie märkas Kitti kulmude vahel kortsu.

„Mis on?“ küsis ta.

Kitt raputas pead. „Anna andeks, ma poleks pidanud mõrvu mainima.“

Korraga tundus Eviele, et ta nägu hõõgub isegi kaminas põlevat tuld arvestades liiga kuumalt, ja ta rohelised silmad täitusid pisaratega. Neid minema pilgutades haaras teda hirm. „Sa ei saa eluaeg minu ümber kikivarvul käia. See juhtus ja nii on.“

Kitt pani kahvli käest. „See ei tähenda, et ma pean sellest jaurama, kui sa alles toibud.“

Evie noogutas ebakindlalt. Ta polnud oodanud, et jutt sellise suuna võtab. Juhtunust saadik oli ta teinud kõik, et sellele mõtlemist vältida, kuid aeg-ajalt tõusis valu, mida ta püüdis alla suruda, siiski pinnale.

„Ma olen kindel, et saan sellega hakkama. Lihtsalt... mul on tunne...“ alustas ta, kuid lause katkestas koputus välisuksele.

Kitt laksutas pahaselt keelt ja vaatas igatsevalt taldrikule. Nad polnud veel jõudnud selle imelise juustuküllase lasanje kallale asuda ja toidust saadava rahulolu edasilükkamisse suhtus ta üsna kurjalt.

„Parem mine ja vaata, kes seal on,“ ütles Evie; ta hääletoon reetis kergendustunnet seeütle, et keegi oli katkestanud südamepuistamise, mida ta oli endas hoidnud sellest ajast, kui arstid talle ütlesid, et tema nägu moonutav arm võib igavesti näha jääda.

„Ei lähe. Tõenäoliselt on need Jehoova tunnustajad. Nad saabuavad alati teeajaks.“

„Ei ole, nad lõpetasid siin käimise pärast seda, kui sa hakkasid neile jagama raamatut „Luul jumalast“.“

„Sa räägid sellest niimoodi ainult selleks, et minust jääks mulje, nagu oleksin ma kibestunud,“ vastas Kitt. „Tegelikult oli see vastastikusel kokkuleppel toimunud kirjandusevahetus. Nemad andsid mulle lugemismaterjali minu silmaringi laiendamiseks ja mina tegin sama. Olin täiesti siiralt huvitatud sellest, mis mõtteid Dawkinsi argumentide tugevus ja piirangud neis tekitasid.“

Evie naeratas. „Nii et tegelikult õnnestus sul võimalust ära kasutades kutsumata külalistest raamatuklubi luua?“

Raamatukoguhoidja avas vastamiseks suu, kuid teda katkestas väljast kostev hääl.

„Oled sa seal, Kitt?“ hõikas inspektor Halloran ja vajutas kellanuppu.

Kitt krimpsutas nägu ja sõbranna etteaimatavat reaktsiooni nähes muutus Evie naeratus laiemaks. Kitt jälestas häält, mida uksekell tegi, ja käskis alati koputada. Paistis nii, et Halloraniga oli selleteemaline vestlus alles pidamata. Nad võtsid tõepoolest tasapisi.

Kulm kortsus, läks Kitt akna juurde ja tõmbas kardinad eest, et saada ka visuaalne kinnitus sellele, et tegu on tõepoolest tema värske kallimaga, ning paotas siis akent. „Ma ei saa sind sisse lasta. Uks kiilus kinni.“

Vaevalt oli ta lõpetada jõudnud, kui välisuks Hallorani tugevast tõukest oiates lahti läks.

„Sa pead selle lukku panema,“ tähendas ta ust enda järel sulgedes. „Niimoodi võib siia kes tahes sisse tulla.“

„Selleks peavad nad tegema sama palju trenni nagu sina,“ vastas Kitt akent kinni pannes.

Ta hääl nõretas sarkasmist, kuid pilk, nagu Evie tähele pani, libises üle Hallorani tumehalli talvejaki moel, mis andis mõista, et selle all olevaga on ta rohkem kui rahul.

Kitt ajas end kikivarvule, et Hallorani suudelda, ja mees kummardus talle vastu. Evie keeras pilgu päris pikaks hetkeks leekidele, kuni kuulis Hallorani ütlemas: „Õhtust, Evie.“ Mees noogutas ja Evie vastas samaga, mõeldes samas, et kellegi puhul, kes käib tema parima sõbrannaga ja oli tema elu päästnud, tundus taoline tervitus liiga formaalne, kuid samas oli ta Halloraniga kohtunud vaid käputäis kordi ning õige mugavusastmega sõbralikkus oli nende vahel alles leidmata. Osalt võib-olla ka seetõttu, et esimesel kohtumisel oli Halloran süüdistanud teda endise kallima mõrvas. Aga võib-olla osalt ka selle pärast, et teineteise nägemine tõi neile meelde asju, mida nad parema meelega meenutanud ei oleks. Nagu seda, kuidas külma vee põhjustatud šokk kopsud õhust täiesti tühjaks imeb.

Kitt kõhatas kurgu puhtaks ja pöördus kassi poole, kes lamas endiselt tulesoojuses ja oli külalise saabudes vaid pead keeranud. „Jago. Vaata, kes siin on.“

Jago põrnitses raamatukoguhoidjat viivu oma kollaste silmadega ja pöördus siis sügavalt häirimatul ilmel tagasi kamina poole.

„Ma ei võtaks seda isiklikult,“ ütles Kitt inspektorile. „Ainus, kes sellele kassile kunagi meeldinud on, on ta ise.“

See vastas tõele. Nende kaheksa aasta jooksul, mil Evie oli Kitti tundnud, oli Jago vaid mõnel harval korral tema juurde tulnud, ja kõigil neil kordadel oli Evie taldrikul olnud mingit sorti kala.

„Igal juhul,“ teatas Kitt, „on meil siin tüdrukute õhtu. Kui sa just oma varbaküüsi lakkida ei taha, siis oleks mõistlikum minema hakata.“

„Lakitud varbaküüned polegi täiesti vastuvõetamatu mõte... oleneb värvist,“ kostis Halloran.

„No sellisel juhul lippan üles ja panen asjad valmis,“ naeratas Kitt.

„Ma pole kindel, kas enese hellitamine on minu jaoks praegu esmatähtis,“ ütles Halloran. „Asi on selles, et midagi on juhtunud.“

„Ma loodan, et mitte midagi tõsist?“ küsis Kitt.

Hallorani ilme karmistus ja vanust reetvad joonekesed silme ümber süvenesid.

„See... see puudutab Banksi ja ma ei tea, mida teha.“

Evie ajas end tugitoolis sirgu. Pärast mõrvalugu oli Hallorani partner, uuriija Charlotte Banks, tema vastu väga kena olnud. Selle juures polnud mitte vähetähtis asjaolu, et Charley arvates polnud armid Evie näol kohe kindlasti eemaletõukavad. Miskipärast oli tema ainus, keda Evie sellel puhul võib-olla ehk pisut uskus.

„Banksi?“ kordas Kitt.

„On temaga... kõik kombes?“ küsis Evie; Hallorani tõsidus pani ta südame tugevamini lööma.

„See ei tohi siit kaugemale minna. Lugu on tema jaoks väga raske ja kui mu ülemused teada saavad, et ma midagi ütlesin, võetakse mul pea maha.“

„Mis juhtus?“ küsis Evie endisest tungivamalt.

„Banks kõrvaldati töölt ja otsus jõustus kohe, asi puudutab uurimist, mis on seotud väitega, et ta ründas kahtluselust. Praegu paistavad asjalood niisugused, et tema karjäär politseis võib läbi olla.“